

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΕΣ 1999 - Β' ΛΥΚΕΙΟΥ  
ΘΕΜΑΤΑ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ  
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

**Κείμενο διδαγμένο**  
**Κείμενο από το πρωτότυπο**  
**Θουκυδίδη Ιστορία Γ', 70**

**A.** Ο Πειθίας (γιατί συνβαίνει να είναι και μέλος της βουλής) πείθει (τους Κερκυραίους) (όστε) να κάνουν χρήση του νόμου. Αυτό τότε επειδή και όταν αναγκασμένοι από το νόμο (να πληρώσουν το επιδικασμένο πρόστιμο) και σύμφωνα πληροφορούνταν για τον Πειθία ότι, όσο ακύμη είναι μέλος της βουλής, θα καταφέρει να μεταπείσει το λαό να θεωρεί τους ίδιους με τους Αθηναίους φίλους και εχθρούς, έκαναν συνώμοσά κι αφού πήραν μαχαίρια μπαίνουν στη βουλή αφνιδιαστικά και σκοτώνουν και τον Πειθία και εξόντια περπου άλλους (από τους) βουλευτές και ιδιώτες. Μερικοί όμως άλλοι ομοίειδες με τον Πειθία λόγω στον αριθμό κατ'φυγαν στην αθηναϊκή τριήρη που ακύμη ήταν εκεί.

**B. 1.** Οι κατηγορίες εναντίον του Πειθία ήταν πολιτικές φέσεως και μύλλον συγκοφαντικές προκειμένου να τον εξουδετερώσουν πολιτικά, να εκφοβίσουν τον πληθυσμό και να ανακόψουν την προσήρηση της Κέρκυρας στην Αθήνα. Η αντιμετώπιση του Πειθία εναντίον των ολιγαρχικών έχει οικονομικοθρησκευτική χαρακτήρα και κατ' επέκταση και κοινωνική. Αφενός στηριζόταν σε απτό γεγονός (κοπή των υποστηλωμάτων από τους νόμους του Δία και του Αλκίονου) που μπορούσαν εύκολα να αποδειχθούν στο δικαστήριο και επομένως από νομικής πλευρές να παγιδευτούν οι αντιπαλοί του. Αφεντέρου η βέβηλη και ιερήσυλη συμπεριφορά θα προκαλούσε το κοινό αίσθημα, δημοκρατικών κι ολιγαρχικών, ανεξάρτητα από πολιτική μερίδα στην οποία ανήκε ο καθένας. Ότσι θα επιτυγχάνε ο Πειθίας και την δικαστική αλλά και την κοινωνική καταδίκη των ολιγαρχικών αντιπάλων του.

**B. 2.** Τα αίτια που οδήγησαν τους ολιγαρχικούς στο πραξικόπημα είναι

- η αδυναμία τους να εμποδίσουν τη βουλή να εφαρμόσει το νόμο, δηλαδή ν' αφαιρέσει τα πολιτικά δικαιώματα από τους πάντε ιερήσυλους ολιγαρχικούς που ήταν κατ'γοροί του Πειθία (όπειδ' τ' τε νόμο ξεργόντο).
- ο ορατός φόβος των ολιγαρχικών μ' πως προσχωρήσει η Κέρκυρα στη αθηναϊκή συμμαχία με την απόφαση του

κερκυραϊκό λαο (τὸν Πειθεῖαν μᾶλλειν το πλῆθος  
ὄναπεσσειν τοὺς ἀτοὺς ῥηναῖους φύλους τε καὶ  
ῥχθοῦς νομᾶζειν).

**Β. 3.** (Ενδεικτικῶ) ἀγωγῶ , λόγος, τοῦ, λῶψη ,  
(παρ)ουσιᾶ

**Β. 4. Μῆθοδος Θουκυδῶδη :** εφαρμόζει κοπιαστικῶ  
ῤρευνα, καταλαμβάνει σε επαρκῶ εξακρῶβωση της ἀλῶθειας  
βασισμῶνος στις πιο σαφεῖς ενδεῶξεις . Στο κεῶμενο στο  
πρωτῶτυπο η μῆθοδῶς του φαῖνεται ἀπῶ την αντικειμενικῶ  
κι ἀμερῶληπτη στῶση που τηρεῶ , εκθῶτοντας τις  
ενῶργειες και των δῶο πλευρῶν χωρῶς να τις σχοῶιζει ,  
ἀπῶ την παρῶθεση των γεγῶνῶτων κατῶ τῶτοιο τρῶπο , ῶστε  
να παρουσιῶζονται οι αιτιατικῶς σχῶσεις που τα  
συνδῶουν, τα βαθῶτερα κῶνητρα κι ελατῶρια των ἀνθρῶπων.  
**Μῆθοδος ποιητῶν και λογογρῶφων:** διανθῶζουν τα γεγῶνῶτα  
περισσῶτερο και τα μεγαλοποιῶν, τα παρουσιῶζουν  
θελκτικῶτερα στην ακῶ , παραμῶνουν λόγῶ πιστῶ στην  
ἀλῶθεια , τα παραθῶτουν ἀνεξακρῶβῶτα και το υλικῶ τους  
αντλεῶται κυρῶως ἀπῶ ἀπῶστευτες ιστορῶες του μῆθου που  
ῤχουν επικρατῶσει ῶς ἀληθῶς χῶρη στο χρῶνο.

**Β. 5.** Σημαντικῶ ῥῥση στο ῤργο του Θουκυδῶδη  
καταλαμβάνουν οι δημηγορῶες , οι λόγοι δηλαδῶ που  
εκφωνῶθηκαν ἀπῶ διῶφορα πρῶσωπα σε ορισμῶνες  
περιστῶσεις πριν και στη διῶρκεια του πολῶμου. Εδῶ ο  
ιστορικῶς αποδῶεται σ' ῶνα δῶσκολο ῤργο καθῶς επιχειρεῶ  
ν' ἀναπλῶσει με τρῶπο πιθανοφανῶ το περιοχῶμενο των  
λῶγων ορισμῶνων ἀγορητῶν και ταυτῶχρονα να φωτῶσει την  
προσωπικῶτητα , το ῶθος και την ψυχολογῶα τους. ῶπως οι  
ἀνθρῶπινες πρῶξεις, τα γεγῶνῶτα, ῶτσι και οι δημηγορῶες  
, οι λόγοι, κατῶ το πρῶτυπο ῶσως των δισσῶν λῶγων των  
σοφιστῶν (για κῶθε ζῶτημα υπῶρχει και η ἀντῶθετη  
ῤποψη), παραθῶτονται με τη μορφῶ ῥῥσης - ἀντῶθεσης. Η  
χρῶση του πρῶτου προσῶπου δῶνει ἀμεσῶτητα και ζωντῶνια  
στα κεῶμενα αυτῶ, ενῶ η επιχειρηματολογῶα και το  
επῶσημο ῥρος των ἀγορητῶν κινῶν ζωηρῶ το ενδιαφῶρον  
του ἀναγνῶστη.  
Ο ῥρθολογισμῶς , ἀνθρωποκεντρισμῶς ἀλλῶ και η ἀντῶληψη  
της σχετικῶτητας των γνωστικῶν ιδιοτῶτων του ἀνθρῶπου  
διαφαῖνονται , μῶσα στις δημηγορῶες στις οποῶες ο  
ιστορικῶς εμβῶθνει στα κῶνητρα τα ελατῶρια την  
ψυχολογῶα των ἀνθρῶπων , τα ἀτῶια των γεγῶνῶτων (μακριῶ  
ἀπῶ υπερῥυσικῶς δυνῶμεις ῶ την μοῤρα).

## Γ' Κείμενο αδίδακτο

**Ξενοφῶντα, «Κύρου Ἀνάβαση» Ε, IV, 4-7**

## 1. ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Και αφού στάλθηκε ο Τιμησίθεος, έφτασε με τους άρχοντες. Κι όταν έφτασαν, συγκεντρώθηκαν και οι άρχοντες των Μοσσυνοίκων και οι στρατηγοί των Ελλήνων· και μίλησε ο Ξενοφώντας, ενώ εξηγούσε ο Τιμησίθεος· άνδρες Μοσσύνοικοι, εμείς θέλουμε να φτάσουμε σώοι στην Ελλάδα (προχωρώντας) με τα πόδια (δια ξηράς)· γιατί πλοία δεν έχουμε· μας εμποδίζουν όμως αυτοί, οι οποίοι έχουμε ακουστά ότι είναι εχθροί σας. Αν, λοιπόν, θέλετε, σας είναι δυνατόν να κάνετε εμάς συμμάχους και να τους τιμωρήσετε, αν ποτε σε κάτι σας αδίκησαν αυτοί, και στο εξής αυτοί να είναι υπήκοοί σας. Αν όμως μας αφήσετε, σκεφθείτε από πού μπορείτε να βρείτε ξανά τόσο μεγάλη δύναμη ως σύμμαχο.

2. α. Πλοῖον γάρ οὐκ ἔχω· κωλύει δέ ἐμέ οὗτος ὃν ἀκούω πολέμιον εἶναι.

β. ακούομεν → ἄκουε  
λαβεῖν → λαβέ  
συνῆλθον → σύνελθε

3. α. ἡμεῖς → υποκείμενο του ρήματος βουλόμεθα  
ἡμεῖς → υποκείμενο του απαρεμφάτου διασωθῆναι (ταυτοπροσωπία)  
οὗτοι → υποκείμενο του ρήματος κωλύουσι  
οὗς → υποκείμενο του απαρεμφάτου εἶναι (ετεροπροσωπία)

β. Δηλώνει το πραγματικό, γιατί στην υπόθεση έχουμε εἰ + οριστική κάθε χρόνου (εδώ ενεστώτα: εἰ βούλεσθε) και στην απόδοση κάθε έγκλιση (εδώ οριστική: ἔξεστι).

Για να μετατρέψουμε στην απλή σκέψη πρέπει στην υπόθεση να χρησιμοποιήσουμε εἰ + ευκτική της απλής σκέψης και στην απόδοση δυνητική ευκτική (ή και οριστική αρκτικού χρόνου). Έτσι έχουμε: εἰ βούλοισθε, ἔξειη ἂν ὑμῖν ἡμᾶς λαβεῖν συμμάχους.